

Vems ansvar är tiggaren?

DEBAT

T Cristina Bornea: Är det rätt att lägga pengar i skålen? Är det bäst låta bli att se dem för att inte bidra till deras förnedring? Det måste ju vara så förnedrande för dem. Eller?

Vem är fattigast? Den som tvingas tigga eller den som inte kan dela med sig? Rent praktiskt är svaret lätt men varför känner jag mig då så tom när jag passerar förbi mina medmänniskor? Dagens Nyheters serie om tiggare avslutades med att olika politiker gav sin syn på tiggare och tiggeri. Alla svarade politiskt korrekt och kom med olika förslag på vad som kan göras framöver. Diskussioner om tiggarnas situation förs tydligen någonstans men det är någonstans långt borta från mig.

Själv finns jag kvar här och passerar förbi dem varje dag... Vad känner jag, invånare i Staden, då? Jo, jag blir inte alls chockad av synen av tiggare vid varje gatuhörn. Den synen vände jag mig vid på 90-talet. Den gången tiggde de i sitt

eget land, mitt land. Och det var inte bara vuxna jag såg utan också barn: fem-, sexåringar tillsammans med andra lite äldre barn.

Barnen kunde stå bredvid mig medan jag åt min lunch och titta med utsvultna, drogade ögon på det jag åt. På den tiden, nitton år gammal, övade jag mig i att göra filosofiska tankepiruetter på universitetet och kunde därför ta fram en cynisk inställning som på beställning. Men egentligen var det hemskt.

Det var lika hemskt som den gången när jag reste nattåg och för första gången såg hur rumäner i tågupén höll en romsk kvinna utanför trots att det fanns en ledig plats i kupén och trots att det var iskallt i tågkorridoren. De sa att platsen var upptagen. Sen såg jag kvinnan stå utanför hela natten. Jag såg och skämdes. Jag var sju år.

Under min uppväxt lärde jag mig att jag ska akta mig för romer, för de är farliga. Fast de kallades inte för romer utan för "jävla, stinkande zigenare". Min pappa hade aldrig någonting emot dem, och pratade alltid med dem. Han sa aldrig någonting illa om dem men han tog aldrig deras parti. Inte jag heller. Det var bara så.

Nu ser jag dem här i mitt nya land. De känns lite malplacerade här i ordentliga Sverige. En svensk vän konstaterade att det måste vara så förnedrande för dem att tiggas. Hen gav inte pengar just för att inte bidra till deras förnedring. Och visst så kan man se det. Själv kände jag hur mitt hjärta bultade varje gång jag passerade förbi någon av dem och jag tänkte ofta att jag skulle säga hej. Sen ångrade jag mig i sista stunden.

Men en dag sa jag hej till en kvinna. Hon svarade glatt och vi började prata. Som två rumäner i ett främmande land pratade vi om våra barn och om våra liv. En annan dag ville jag ge henne lite mynt. Då sa hon mjukt: "Ge mig inte pengar", och log lite generad och jag satte mig på huk och pratade med henne. Sen sågs vi flera gånger.

Ibland hände det att jag tog med mig små presenter eller mat. Hon bjöd alltid mig på maten hon fick och jag sa alltid att jag var mätt. Sista gången vi sågs kom en svensk kvinna förbi med mat. Hon bjöd mig igen, hon bjöd mig flera gånger denna gång. Hon ville dela med sig fast hon var vrålhungrig, det visste jag.

Det kändes märkligt samtidigt som jag undrar om inte det var allt hon behövde av mig just då, att jag tog emot maten hon delade med sig av som en symbolisk gest av att vi hade någonting gemensamt. Och jag kände att jag och hon hade någonting gemensamt, någonting som den svenska kvinnan bredvid inte hade. Samtidigt som jag visste att jag och hon skildes åt av ett bottenlöst hål. Och jag visste att ingenting jag gjorde egentligen kunde föra oss närmare varandra. Jag visste att jag inte kommer att kunna dela med mig av det viktigaste jag har: min trygghet, min värdighet, gemenskapen i Staden.

Och jag undrar vem är fattigast: den som tvingas tigga eller den som inte kan dela med sig?

crisbo_2000@yahoo.com